



Rijkswaterstaat
T.a.v. Ralph Sam
Afdeling Midden Nederland
Zuiderwagenplein 2
8224 AD LELYSTAD

CC:

Hoorn, 10 september 2013

Onderwerp: Brandbrief luwtmaatregelen Hoornse Hop

Stichting Waterfront Hoorn is opgericht door zes Hoornse ondernemers in 2010 en dient ter bevordering van waterrecreatie in en rond Hoorn en het Hoornse Hop. Sinds de oprichting zijn we nauw betrokken geweest bij de beoogde luwtmaatregelen in het Hoornse Hop.

Stichting Waterfront Hoorn is bezorgd over het proces rondom de luwtmaatregelen in het Hoornse Hop. Door het ministerie van I&M (RWS) wordt samen met andere overheden, zoals de provincies Noord-Holland en Flevoland, gewerkt aan mogelijke natuurmaatregelen die de ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied rondom Amsterdam-Almere-IJmeer in de toekomst moeten gaan compenseren.

In de Ontwerp-Rijksstructuurvisie staan de opgaven en keuzes op het gebied van de verdere ontwikkeling op het gebied van woningbouw, bereikbaarheid en natuur. Het toekomstperspectief is een uitbreiding van Almere met 60.000 woningen met als "stip op de horizon" een hoogstedelijke ontwikkeling aan de westkant van de stad, in combinatie met een IJmeerverbinding met Amsterdam (OVSAAL). Dit alles gebeurt via een zogenaamde "adaptieve aanpak"; zonder gefixeerde einddatum en op basis van concrete marktvrage.

Het Marker- en IJmeer vormen het Blauwe Hart van de noordelijke Randstad en hebben zowel nationaal als internationaal een grote natuurlijke waarde (Natura 2000). Maar de natuurkwaliteit is volgens ecologen achteruit gegaan. Er worden in het Markermeer maatregelen ontwikkeld om het natuurlijke systeem toekomstbestendig te maken. Mede met het oog op de toekomstige ruimtelijke en infrastructurele ontwikkelingen in en langs deze meren. In het kader van MIRT Verkenning Luwtmaatregelen Hoornse Hop wordt onder andere bekeken hoe maatregelen ten behoeve van natuurcompensatie toegepast kunnen worden. Deze maatregelen zijn vooral gericht op het creëren van luwte in het water, waardoor het zwevende slib kan bezinken met het resultaat dat het doorzicht van het water beter wordt. Een direct gevolg hiervan is dat het fonteinkruid nog beter kan groeien en in aantal toe zal nemen. Wij moeten echter constateren dat het fonteinkruid in de zomer van 2013 tot recordhoogte is gekomen. Dit duidt op een grote waterhelderheid en goede waterkwaliteit.

Tijdens de informatieavond op maandag 10 juni jongstleden over de verkenning van deze luwtmaatregelen, zijn er drie alternatieven gepresenteerd.

Waterfront Hoorn
dient ter bevordering
van waterrecreatie
in en rond Hoorn
en het Hoornse
Hop.



In de komende maanden worden deze varianten uitgewerkt o.a. op het gebied van het ecologisch effect, de kansen om andere ontwikkelingen hieraan te koppelen en de te verwachten kosten. De uiteindelijke keuze van een voorkeursalternatief is afhankelijk van wat deze uitwerking oplevert. Het voorkeursalternatief kan dus één van de drie gepresenteerde alternatieven zijn of een combinatie van hiervan. Stichting Waterfront Hoorn is in eerste instantie niet van plan om voor één van deze alternatieven te “kiezen”, omdat wij van mening zijn dat vooronderzoeken naar andere alternatieven dan dammen of eilanden nog niet volledig is. Wij ondersteunen hierbij het standpunt van het Koninklijk Watersportverbond, HISWA, Sportvisserij Nederland, BBZ en de gemeente Hoorn. Hieronder lichten we onze standpunten toe.

Alternatieve maatregelen niet onderzocht

Alternatieven - zoals de door het Watersportverbond voorgestelde slibkuilen en het doorsteken van een aantal plaatsen in de Houtribdijk zijn en worden niet nader onderzocht. Stichting Waterfront Hoorn is van mening dat deze alternatieven een nader onderzoek verdienen, alvorens te kijken naar vaarbelemmerende maatregelen in het Hoornse Hop ten einde luwte te creëren.

Fonteinkruid

Zoals bekend veroorzaakt het fonteinkruid nu al grote overlast en vormt – net als in de randmeren – een grote belemmering van de pleziervaart in de kustzone van Monnickendam tot Hoorn aan toe. Naast de vaarbelemmering is tevens uit de praktijk gebleken dat het een gevaar kan opleveren voor de pleziervaart en de hulpdiensten. Volgens sommige onderzoeken neemt het slibgehalte in het Markermeer sinds 2004 – zonder luwtmaatregelen – af. Waterfront Hoorn is van mening dat de noodzaak van luwtmaatregelen – met als gevolg nog meer fonteinkruid - voor de Noord-Hollandse kust onvoldoende aantoonbaar is gemaakt. Het mag niet zo zijn dat de ontwikkelingen van het gebied Amsterdam – Almere – IJmeer negatief uit gaat pakken voor de Noord-Hollandse zijde van het Markermeer. Daar de lusten en in ons gebied de lasten. Daarnaast wordt getwijfeld over ‘zorgelijke’ waterkwaliteit. Ten tijde van de ecologische onderzoeken, was het water van mindere kwaliteit dan nu het geval is. Door de enorme toename van de wieren is het wel duidelijk geworden dat de waterkwaliteit aanzienlijk is verbeterd (beter doorzicht). Het lijkt erop dat de natuur zichzelf herstelt. Moeten we dan in deze zware economische tijden miljoenen gaan besteden aan luwtmaatregelen die het vaargebied aantasten?

Onvoldoende kennis fonteinkruid

Meer doorzicht in het water zorgt voor een toename van waterplanten, vooral van het fonteinkruid. Het kruid zal in een natuurlijk proces op een bepaald moment worden overwoekerd door kranswier. Het is echter niet bekend wanneer en of dit gaat gebeuren. Tijdens diverse presentaties wordt dit wel als ‘feit’ gepresenteerd. We zien graag dat hierin meer onderzoek wordt gedaan ten einde van het beheersbaar houden van het vaarwater.

Geen beheersplan rondom de luwtmaatregelen

Bevaarbaarheid van het Hoornse Hop en de bereikbaarheid van de Hoornse havens staat bij Waterfront Hoorn voorop. Er is in het budget van de luwtmaatregelen (ca. 9 miljoen euro) geen rekening gehouden met een beheersplan rondom het maaien van het fonteinkruid om de Hoornse wateren bevaarbaar te houden. Waterfront Hoorn heeft in deze suggesties gedaan om de met EU-gelden te saneren IJsselmeer-vissersvloot in te zetten.

Waterfront Hoorn
dient ter bevordering
van waterrecreatie
in en rond Hoorn
en het Hoornse
Hop!



Onderzoek economische en maatschappelijke gevolgen

Er is geen onderzoek gedaan naar de gevolgen van luwtmaatregelen voor de Hoornse havens en daarmee de lokale economie. Het vaargedrag zal onherroepelijk veranderen bij de komst van een eiland of damwand. Belemmeringen in het vaarwater (dus niet alleen de geulen, maar ook daarbuiten) zullen ervoor gaan zorgen dat men Hoorn voorbij vaart. Dit geldt vooral voor de zeilende recreatievaart (inclusief Bruine Vloot), één van de grootste doelgroepen van Hoorn als het gaat om de waterrecreatie. Het is gebleken dat watersporters vanuit het zuiden nu al een bezoek aan Hoorn mijden, vanwege de belemmerende grote velden Fonteinkruid. Gezien de benodigde dijkverzwaringen van de Markermeerkust en de Houtribdijk, kunnen de eerder hierboven voorgestelde alternatieven een win-win situatie opleveren. Echter, zonder volledig onderzoek zal hier geen duidelijk beeld over worden verkregen.

Verdeling budgetten

Het budget voor de luwtmaatregelen in het Hoornse Hop is vastgesteld op 9 miljoen euro. Gezien de beoogde maatregelen is vrijwel zeker te stellen dat bij verdere ontwikkelingen extra geld nodig zal zijn. Deze extra financiële middelen zullen moeten worden gehaald bij andere partijen, zoals omliggende gemeenten. Dit staat niet in verhouding met de ontwikkelingen van het gebied Amsterdam-Almere-IJmeer, waar een budget gereserveerd is van 3 miljard euro. Er moet dus extra geld komen uit gemeenschapsgeld, voor maatregelen in onze regio waar, niemand op zit te wachten. Dit is ons inziens niet reëel en maatschappelijk gezien niet verklaarbaar.

Geen mogelijkheid tot recreatief medegebruik luwtmaatregelen

Op 27 september 2012, tijdens de presentatie van het "Eindrapport van de Werkmaatschappij Markermeer IJmeer (WMIJ)" is door gedeputeerde Geldhof (grote wateren, inclusief waterrecreatie) toegezegd dat de luwtmaatregelen zo gemaakt moeten worden, dat deze geschikt zijn voor recreatief medegebruik. Bij de drie recent voorgestelde varianten is hier geen rekening mee gehouden. Ook is dit punt niet opgenomen als doelstelling. Waterfront Hoorn ziet graag bij iedere ingreep een mogelijkheid tot recreatief medegebruik.

Participatietraject vooral gericht op voortgang

Vooraf is door het ministerie van I&M/RWS samen met de betrokken provincies een participatieproces met belanghebbenden opgestart. Het proces is onduidelijk en sturend naar de 3 voorgestelde alternatieven. Andere opties zoals de slibputten en het doorsteken van een aantal plaatsen in de Houtribdijk, worden hierin niet meegenomen. Qua uitvoering is het ons opgevallen dat ongewijzigde notulen (Waterfront Hoorn had een aantal wijzigingen verzocht op te nemen in deze notulen, daar een en ander niet goed opgenomen was) zijn doorgezonden naar de bestuurders van het Opdrachtgeversoverleg Ecologie IJsselmeergebied (OEIJ). Mede op basis dit ongewijzigde verslag heeft het OEIJ op vrijdag 7 juni besloten om de 3 alternatieven verder uit te gaan werken.

Geen rekening met dijkversterking Hoorn – Edam

Er wordt te weinig rekening gehouden met de gevolgen en gevoeligheden rondom de grootschalige dijkversterking tussen Hoorn en Edam en de versterking van de Houtribdijk. Eventuele synergievoordelen worden ons inziens te weinig en te laat in het proces naar voren gebracht.

Natura 2000

Waterfront Hoorn is zeer ongerust over de steeds strenger wordende EU-eisen, onder andere voortkomend uit Natura 2000. Wij willen vaarbependingen voorkomen en zijn van mening dat natuur en (water)recreatie elkaarkunnen aansterken. Sterker nog, ze kunnen niet zonder elkaar! Op het moment dat er luwtmaatregelen getroffen gaan worden, willen we de bevaarbaarheid naar en rondom de luwtmaatregel (lees: eiland) gegarandeerd hebben. Stichting Waterfront Hoorn wil hier duidelijke uitspraken over.

Één bestuurlijk platform

Er worden aan verschillende vergadertafels in Den Haag, Amsterdam, Lelystad en Almere beslissingen genomen over de inrichting van het Markermeer-IJmeer. Het is van belang dat er meer afstemming komt tussen al deze partijen. Op dit moment is het windmolenpark in het Markermeer buiten beeld, maar dit soort aangrijpende plannen kunnen zomaar weer ter sprake komen. Waterfront Hoorn maakt zich zorgen over de onduidelijke status rondom het beheer van het Markermeer en dan in het bijzonder langs de Noord-Hollandse kustlijn. Dit heeft onder andere te maken doordat de provinciegrens met Flevoland een paar honderd meter uit de kust van Noord-Holland ligt (de oude grens van de voorgenomen Markerwaardpolder), waardoor ruimtelijke ontwikkelingen in Almere direct merkbaar zullen zijn in de regio Monnickendam – Hoorn.

Waterfront Hoorn pleit voor één bestuurlijk platform die het beheer van het Markermeer-IJmeer, de Gouwzee en het Hoornse Hop op zich kan nemen. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan een 'Recreatieschap Markermeer-IJmeer', waarin omliggende gemeenten via een gemeenschappelijke regeling zitting hebben. Waterfront Hoorn pleit in deze om het water beschikbaar te houden voor alle vormen van watersport. Wellicht is een bepaalde zoning noodzakelijk om dit mogelijk te maken. Maar uitgangspunt is dat iedereen moet kunnen profiteren van dit prachtige gebied!

Graag zouden wij op korte termijn nadere toelichting willen hebben op de bovenstaande punten. We zien daarom een reactie uwerzijds met interesse tegemoet

In afwachting op uw reactie, verblijven wij.

Hoogachtend,

Arné Peeters (voorzitter)
Henk Voorhans (secretaris)
Niels Deen (penningmeester)
Henk Hansen
Harold IJskes
Arthur de Rooij